

Ca urmare a omorului lui Oleg Horjan, Promo-LEX solicită intervenția Raportoarei Speciale a ONU cu privire la situația gravă a libertății de exprimare din regiunea transnistreană

În contextul omorului activistului politic Oleg Horjan, dar și ca urmare a încălcărilor grave ale libertății de exprimare în regiunea transnistreană a Republicii Moldova din ultima perioadă, Asociația Promo-LEX a expediat o notă de informare **Raportoarei speciale a ONU pentru promovarea și protecția dreptului la libertatea de opinie și exprimare, Irene Khan**. Asociația Promo-LEX a solicitat intervenția promptă a

acesteia și a încurajat să expedieze autorităților constituționale ale Republicii Moldova, dar și administrației *de facto* recomandări concrete pentru asigurarea respectării libertății de exprimare în stânga Nistrului.

La o distanță de mai bine de 30 de ani de la declararea independenței Republicii Moldova lipsesc, cu desăvârșire, mecanismele eficiente de protecție a drepturilor omului în regiunea transnistreană. În continuare acest teritoriu nu este accesibil pentru instituțiile naționale și internaționale de monitorizare, iar prezența fenomenului de impunitate perpetuează încălcarea sistemică a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Lipsa controlului efectiv nu trebuie să scutească autoritățile constituționale de acțiuni reale de promovare și protecție a drepturilor omului, inclusiv prin sancționarea individuală a persoanelor vinovate de comiterea abuzurilor grave.

Cea mai recentă victimă este Oleg Horjan, activist politic din stânga Nistrului, omorât la 17 iulie 2023 în circumstanțe suspecte în propria locuință din mun. Tiraspol, regiunea transnistreană (zona de securitate). Oleg Horjan a fost una dintre puținele persoane publice, care au avut curajul să lupte pentru drepturile și libertățile fundamentale ale locuitorilor regiunii transnistrene, fiind eliberat din detenția ilegală la finele lunii decembrie 2022.

Circumstanțele violente ale omorului lui Oleg Horjan ridică serioase îngrijorări cu privire la siguranța persoanelor care își exprimă disidența împotriva regimului *de facto* de la Tiraspol.

Mai multe cazuri și situații individuale produse în ultimii ani, evidențiază starea alarmantă a nerespectării libertății de exprimare în regiunea transnistreană. Persoanele au fost persecutate pentru arborarea drapelului Ucrainei, participare la întruniri publice pașnice, pentru opinii critice în adresa administrației *de facto* de la Tiraspol, pentru critica

trupelor ruse staționate ilegal în stânga Nistrului, a misiunii de pacificare sau a așa-numitul președinte al „rmn”.

Mai mult, administrația *de facto* a efectuat modificări la așa-numita legislație locală, care sunt contrare standardelor drepturilor omului. Cea mai recentă piedică în calea apărării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului este „legalizarea” interdicției de a depune plângeri și sesizări la instituțiile naționale și internaționale. Astfel, persoanele incomode sau cele care promovează idei ce contrazic propaganda locală sau mesajele administrației *de facto* sunt imediat trecute prin procedurile sistemului represiv, lipsit de legitimitate și de garanții elementare.

Având în vedere evoluțiile îngrijorătoare din regiunea transnistreană, Promo-LEX a solicitat Raportoarei Speciale să furnizeze recomandări actorilor responsabili de situația drepturilor omului în regiunea transnistreană, după cum urmează:

- **Procuraturii Generale a Republicii Moldova** să asigure o anchetă minuțioasă, imparțială și transparentă asupra circumstanțelor morții activistului Oleg Horjan. Să promoveze necesitatea unor investigații independente, transparente și cuprinzătoare pe acest caz.
- **Comunității internaționale** să instituie sancțiuni specifice, interdicții de călătorie și înghețare a activelor în conformitate cu obligațiile internaționale privind drepturile omului a persoanelor care participă la violarea gravă a drepturilor omului.
- **Administrației de facto de la Tiraspol** să înceteze imediat toate încălcările libertății de exprimare și de asociere, să revoce așa numitele legi și orice alte reglementări care limitează libertatea de exprimare, să respecte și să susțină standardele internaționale privind drepturile omului.